

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 566
din 14.09.2016

Dosar nr.: 131/2016

Petiția nr.: 1041/23.02.2016

Petent:

Reclamați: Ministerul Finanțelor Publice, Guvernul României, Agenția Națională de Administrare Fiscală

Obiect: Prevederi discriminatorii din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petentului

1.1.1.

I. 2. Numele și sediul reclamaților

1.2.1. Ministerul Finanțelor Publice, cu sediul în mun.București, Str.Apolodor nr.17, sector 5

1.2.2. Guvernul României, cu sediul în mun.București, Pța.Victoriei nr.1, sector 1

1.2.3. Agenția Națională de Administrare Fiscală, cu sediul în mun.București, Str.Apolodor nr.17, sector 5

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul considera discriminatorii prevederile art.291 alin.3 lit.c) pct.3 din Legea nr.277/2015 privind Codul fiscal.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art.20 alin.4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Prin adresa înregistrată sub nr.1041/17.03.2016, comunicată petentului, s-a invocat din oficiu excepția de necompetență materială a Consiliului, raportat la obiectul petiției.

3.3. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petentul, prin adresa înregistrată la C.N.C.D. sub nr.1041/23.02.2016, apreciază că îi sunt drepturile încălcate prin neacordarea măsurilor de politică socială adoptate de Guvern privind achiziționarea unei locuințe cu cota redusă de 5% a TVA, întrucât art.291 alin.3 lit.c) pct.3 din Legea nr.277/2015 privind Codul fiscal prevede:

“(3) Cota redusă de 5% se aplică asupra bazei de impozitare pentru următoarele livrări de bunuri și prestări de servicii:.....

c) livrarea locuințelor ca parte a politicii sociale, inclusiv a terenului pe care sunt construite.

3. livrarea de locuințe care au o suprafață utilă de maximum 120 m², exclusiv anexele gospodărești, a căror valoare, inclusiv a terenului pe care sunt construite, nu depășește suma de 450.000 lei, exclusiv taxa pe valoarea adăugată, achiziționate de orice persoană necăsătorită sau familie. Suprafața utilă a locuinței este cea definită prin Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Anexele gospodărești sunt cele definite prin Legea nr.50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Cota redusă se aplică numai în cazul locuințelor care în momentul vânzării pot fi locuite ca atare și dacă terenul pe care este construită locuința nu depășește suprafața de 250 m², inclusiv amprenta la sol a locuinței, în cazul caselor de locuit individuale. În cazul imobilelor care au mai mult de două locuințe, cota indiviză a terenului aferent fiecărei locuințe nu poate depăși suprafața de 250 m², inclusiv amprenta la sol aferentă fiecărei locuințe. Orice persoană necăsătorită sau familie poate achiziționa o singură locuință cu cota redusă de 5%, respectiv:

(i) în cazul persoanelor necăsătorite, să nu fi deținut și să nu dețină nicio locuință în proprietate pe care au achiziționato cu cota de 5%;

(ii) în cazul familiilor, soțul sau soția să nu fi deținut și să nu dețină, fiecare sau împreună, nicio locuință în proprietate pe care a/au achiziționato cu cota de 5%;”

4.1.2. Petentul arată că are statutul civil de căsătorit, iar întrucât soția sa înaintea căsătoriei a dobândit o locuință beneficiind de facilitatea fiscală, acordarea cotei de 5% a TVA la achiziționarea imobilului, îi îngrădește dreptul de a achiziționa un imobil cu aceeași facilitate fiscală, deși petentul nu a mai deținut înaintea căsătoriei vreun imobil.

4.1.3. Apreciază că această măsură este discriminatorie și se încalcă astfel prevederea art.16 din Constituția României, potrivit căreia **“Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”**.

4.1.4. Petentul mai învederează, că datorită acestei prevederi, după căsătorie, nu mai pot achiziționa împreună o locuință cu cotă redusă de TVA, atâta timp cât a beneficiat soția de această cotă înaintea căsătoriei.

4.2. Susținerile reclamațiilor -

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. **În fapt**, Colegiul director reține în analiză că petentul reclamă ca fiind discriminatorii prevederile art.291 alin.3 lit.c) pct.3 din Legea nr.277/2015 privind Codul fiscal, deoarece nu poate achiziționa împreună cu soția sa o locuință cu aplicarea regimului TVA în cotă de 5%, întrucât soția sa anterior căsătoriei a dobândit o locuință pentru care a beneficiat de această cotă.

5.2. **În drept**, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și reține în analiză excepția de necompetență materială a Consiliului invocată din oficiu.

5.3. În speța supusă analizei, în exercitarea competențelor sale, Colegiul director este chemat să se pronunțe cu privire la o circumstanță ce decurge din procesul legislativ, împrejurare ce instituie discriminări, în opinia petentului, în contradicție cu principiul nediscriminării.

5.4. Luând act de susținerile petentului raportat la excepția de necompetență materială, Colegiul director constată că potențiala faptă de discriminare invocată de petent este *de facto* echivalentă unei probleme de constituționalitate, iar răspunderea legiuitorului nu poate fi apreciată de către Colegiul director deoarece C.N.C.D. își exercită atribuțiile strict sub aspectul investigării, constatării și sancționării acelor fapte considerate discriminatorii și care atrag răspunderea contravențională.

5.5. Or, discriminarea în cazul semnalat nu își are izvorul într-un fapt volitiv sau omisiv al unei persoane (fizice sau juridice, publice/private) cât, prezumtiv, în caracterul prevederilor actului normativ invocat. Însă opțiunea legiuitorului și examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor precum și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

5.6. Coroborând aspectele deduse soluționării cu jurisprudența sa, Colegiul director conchide că nu analizează modul de stabilire *sui generis*, prin lege, a unor drepturi în favoarea unor categorii de persoane în mod diferit față de alte categorii ori nereglementarea de către legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unei persoane sau categorii de persoane.

5.7. De altfel, Curtea Constituțională, prin Decizia nr.997 din 07.10.2008, a admis excepția de neconstituționalitate a art.20 din O.G. nr.137/2000, republicată considerând că, în măsura în care, s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, C.N.C.D. poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea Consiliului de a înlătura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege și chiar aplicarea, prin analogie, a unor alte texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului, dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre

prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art.16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

5.8. Curtea Constituțională a reținut prin *Decizia nr.997 din 7 octombrie 2008* următoarele:

„Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

5.9. Prin urmare, Colegiul director a decis admiterea excepției de necompetență materială a C.N.C.D. în conformitate cu ***Decizia nr.997 din 7 octombrie 2008 a Curții Constituționale*** raportat la cele semnalate prin petiție.

Față de cele de mai sus, în temeiul art.20 alin.2 din ***O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare***, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Admiterea excepției de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în conformitate cu ***Decizia nr.997 din 7 octombrie 2008 a Curții Constituționale***.
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit ***O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ*** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

MANOLE PETRE-FLORIN – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 14.09.2016

Tehnoredactată: M.M.
Motivată: D.I.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Având în vedere prevederile art. 18 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** („Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.”), Colegiul director prezintă următorul

PUNCT DE VEDERE

Conform art. 2 alin. 1, „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Astfel prin discriminare se înțelege:

- o diferență
- bazată pe un criteriu

- care atinge un drept.

Prin nediferențiere, judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară¹” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32).

Astfel „trebuie stabilit, între altele, dacă situația pretinsei victime poate fi considerată ca fiind similară cu a acelor persoane care au fost tratate mai favorabil” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60).

Diferențierea se realizează și atunci când persoane care se află în situații semnificativ diferite nu sunt tratate în mod diferit (**Thlimmenos împotriva Greciei**, 6 aprilie 2000, §44).

Statele contractante au o marjă de apreciere în a stabili dacă și în ce măsură diferențele în situații de altfel similare justifică un tratament diferit în drept. Marja de apreciere variază în funcție de împrejurări, obiectul și fondul cauzei. (**Rasmussen împotriva Danemarcei**, 28 noiembrie 1984, §40). Marja de apreciere este mai largă în domeniul măsurilor generale de strategii economice sau sociale, întrucât autoritățile naționale sunt cele care cunosc mai bine decât o instanță internațională care sunt interesele publice în domeniul economic și social (**Zeman împotriva Austriei**, 29 iunie 2006, §33).

Având în vedere faptul că prezenta cauză se referă la măsuri de politică socială privind achiziționarea primei locuințe cu facilitatea fiscală a unei cote reduse de 5% a taxei pe valoarea adăugată, Colegiul director apreciază că situația petentului nu este comparabilă cu persoanele care pot beneficia de această facilitate la momentul achiziționării primei locuințe, deoarece soția acestuia a beneficiat de aceasta facilitate, iar măsura de politică socială urmărește acordarea acestei facilități doar la momentul achiziționării primei locuințe și doar o singură dată. În cazul în care petentul beneficia de facilitatea fiscală a cotei reduse de 5% a taxei de valoare adăugată, soția acestuia beneficia de două ori de această facilitate fiscală, având în vedere că achiziționarea locuinței se făcea în timpul căsătoriei.

Față de cele arătate, Colegiul director apreciază că măsura de politică socială regăsită în prevederile legale din Codul fiscal nu este discriminatorie.

Trebuie însă precizat că prezentul punct de vedere nu are forță juridică obligatorie, reprezentând o opinie cu caracter de îndrumare și nu presupune parcurgerea procedurii specifice potrivit art.20 din OG nr.137/2000 republicată și în consecință nici emiterea unui act cu caracter administrativ-jurisdicțional.

Președinte,

Asztalos Csaba Ferenc

Membru Colegiu director,

Dincă Ilie